

DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2002/21/CE

din 7 martie 2002

privind cadrul de reglementare comun pentru serviciile și rețelele de comunicații electronice

(Directivă cadru)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special art. 95,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social²,

în conformitate cu procedura prevăzută în art. 251 din Tratat³,

întrucât:

- (1) Prezentul cadru de reglementare privind telecomunicațiile a creat cu succes condițiile de concurență eficientă în sectorul telecomunicațiilor pe perioada tranziției de la monopol la concurență deplină.
- (2) La 10 noiembrie 1999, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor o comunicare cu titlul „Către un nou cadru privind infrastructura comunicațiilor electronice și serviciile asociate – o revizuire a comunicărilor din 1999”. În această comunicare, Comisia a revizuit cadrul de reglementare existent privind telecomunicațiile, conform obligației prevăzute în art. 8 din Directiva Consiliului 90/387/CEE din 28 iunie 1990 de stabilire a pieței comune a serviciilor de telecomunicații prin punerea în practică a operării de rețele deschise⁴. Comisia a prezentat, de asemenea, o serie de propuneri pentru un nou cadru de reglementare privind infrastructura de comunicații electronice și serviciile asociate, în vederea unei consultări publice.
- (3) La 26 aprilie 2000, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor o comunicare privind rezultatele consultării publice privind revizuirea comunicărilor din 1999 și orientările pentru noul cadru de reglementare. Comunicarea a cuprins un rezumat al consultării publice și a stabilit câteva orientări cheie privind pregătirea unui nou cadru pentru infrastructura de comunicații electronice și serviciile asociate.

¹ JO C 365 E, 19.12.2000, p. 198 și JO C 270 E, 25.09.2001, p. 199.

² JO C 123, 25.04.2001, p. 56.

³ Avizul Parlamentului European din 1 martie 2001 (JO C 277, 01.10.2001, p. 91), poziția comună a Consiliului din 17 septembrie 2001 (JO C 337, 30.11.2001, p. 34) și decizia Parlamentului European din 12 decembrie 2001 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 14 februarie 2002.

⁴ JO L 192, 24.07.1990, p. 1. Directivă modificată de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 97/51/CE (JO L 295, 29.10.1997, p. 23).

- (4) Consiliul European de la Lisabona din 23 și 24 martie 2000 a subliniat potențialul de creștere, competitivitate și creare de locuri de muncă pe care îl prezintă trecerea la o economie digitală, bazată pe cunoaștere. În special, a fost evidențiată importanța, atât pentru societăți, cât și pentru cetățenii europeni, a accesului la o infrastructură de comunicații ieftină și de nivel mondial și la o varietate mare de servicii.
- (5) Pentru o **convergență a sectoarelor telecomunicațiilor, media și al tehnologiei informaționale, trebuie ca toate rețelele și serviciile de transmisie să fie reglementate de un singur cadru de reglementare**. Acest cadru de reglementare include prezenta directivă și următoarele patru directive: Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2002/20/CE din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (directivă privind autorizarea)⁵, Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2002/19/CE din 7 martie 2002 privind interconectarea și accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructurile asociate (directivă privind accesul)⁶, Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2002/22/CE din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor la serviciile și rețelele de comunicații electronice (directivă privind serviciul universal)⁷ și Directiva Parlamentului European și a Consiliului 97/66/CE din 15 decembrie 1997 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protejarea vieții private în sectorul telecomunicațiilor⁸, (denumite în continuare „directive specifice”). **Este necesar a se separa reglementarea transmisiei de reglementarea conținutului**. Din acest motiv, **prezentul cadru nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice** folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul emisiilor radio-TV, serviciile financiare și anumite servicii specifice societății informaționale, și, astfel, nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivel comunitar sau național în conformitate cu legislația comunitară, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului media. **Conținutul programelor de televiziune este reglementat de Directiva Consiliului 89/552/CEE din 3 octombrie 1989** privind coordonarea anumitor dispoziții legale, de reglementare și administrative din statele membre privind desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune⁹. Separarea între reglementarea transmisiei și reglementarea conținutului nu aduce atingere luării în considerare a legăturilor care există între acestea, în special pentru a garanta pluralismul media, diversitatea culturală și protecția consumatorilor.
- (6) Politica audiovizualului și reglementarea conținutului sunt concepute pentru a atinge obiective de interes general, precum libertatea de expresie, pluralismul media, imparțialitatea, diversitatea culturală și lingvistică, integrarea socială, protecția consumatorilor și protecția minorilor. Comunicarea Comisiei cu titlul „Principii și linii directoare pentru politica comunitară a audiovizualului în epoca digitală” și concluziile Consiliului din 6 iunie 2000 care sunt favorabile acestei comunicări prezintă acțiunile cheie care trebuie întreprinse de Comunitate pentru a pune în aplicare politica proprie în domeniul audiovizualului.
- (7) Prevederile din prezenta directivă și din directivele specifice nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea

⁵ Vezi pagina 21 din prezentul Jurnal Oficial.

⁶ Vezi pagina 7 din prezentul Jurnal Oficial.

⁷ Vezi pagina 51 din prezentul Jurnal Oficial.

⁸ JO L 24, 30.01.1998, p. 1.

⁹ JO L 298, 17.10.1989, p. 23. Directivă modificată de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 97/36/CE (JO L 202, 30.07.1997, p. 60).

principalelor sale interese de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și aducerea a în justiție a infracțiunilor, inclusiv măsuri de stabilire de către autoritățile de reglementare naționale a unor obligații proporționale și specifice aplicabile furnizorilor de servicii de comunicații electronice.

- (8) Prezenta directivă nu reglementează echipamentul care intră sub incidența Directivei Parlamentului European și a Consiliului 1999/5/CE din 9 martie 1999 privind echipamentul de radiodifuziune și echipamentul terminalelor de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora¹⁰, însă reglementează echipamentele consumatorilor folosite pentru televiziunea digitală. Este important ca operatorii de rețele și producătorii de echipament pentru terminale să fie încurajați să coopereze pentru a facilita accesul utilizatorilor cu handicap la serviciile de comunicații electronice.
- (9) **Serviciile societății informaționale sunt reglementate de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2000/31/CE din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte legale ale serviciilor societății informaționale, în special comerțul electronic, de pe piața internă (directiva privind comerțul electronic)**¹¹.
- (10) Definiția „serviciului societății informaționale”, prevăzută în art. 1 din Directiva Parlamentului European și a Consiliului 98/34/CE din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri privind furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor serviciilor societății informaționale, se referă la o gamă largă de activități care au loc online. Majoritatea acestor activități nu intră sub incidența prezentei directive deoarece nu reprezintă activități integrale sau principale de transmisie de semnale prin rețele de comunicații electronice. **Serviciile de telefonie vocală și de transmisie prin poșta electronică sunt reglementate de prezenta directivă**. Aceeași societate, de exemplu, **un furnizor de servicii Internet, poate oferi atât servicii de comunicații electronice, precum accesul la Internet**, cât și servicii care nu intră sub incidența prezentei directive, precum furnizarea de conținut din rețea.
- (11) În conformitate cu principiul separării funcțiilor de reglementare și de operare, statele membre ar trebui să garanteze independența autorității sau autorităților naționale de reglementare în vederea asigurării imparțialității deciziilor acestora. Această cerință de independență nu aduce atingere autonomiei instituționale, nici obligațiilor constituționale ale statelor membre sau principiului neutralității prevăzut în art. 295 din Tratat, privind normele de reglementare a regimului proprietății care se aplică în statele membre. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să beneficieze de toate resursele necesare, în termeni de personal, competențe și mijloace financiare, pentru a-și duce la îndeplinire sarcinile.
- (12) Orice parte care face obiectul unei decizii luate de autoritatea națională de reglementare ar trebui să aibă dreptul de a înainta un apel la un organism independent de părțile implicate. Acest organism poate fi un tribunal. Mai mult, orice societate care consideră că cererile sale de acordare a drepturilor de instalare a echipamentelor nu au fost tratate conform principiilor prevăzute în prezenta directivă, ar trebui să aibă dreptul de recurs împotriva unor astfel de decizii. Procedura de recurs nu aduce atingere repartiției

---

¹⁰ JO L 91, 07.04.1999, p. 10.

¹¹ JO L 178, 17.07.2000, p. 1.

competențelor sistemelor juridice naționale și nici drepturilor persoanelor fizice sau juridice prevăzute în legislația națională.

- (13) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să adune informații de la actorii de pe piață pentru a-și desfășura sarcinile în mod eficient. Strângerea de informații poate fi necesară și Comisiei pentru a-i permite acesteia să își îndeplinească obligațiile conform legislației comunitare. Solicitățile de informații trebuie să fie moderate și să nu reprezinte o sarcină exagerată pentru societăți. Informațiile adunate de autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie accesibile publicului, cu excepția cazului în care acestea sunt confidențiale conform normelor naționale privind accesul publicului la informații și sub rezerva legislației comunitare și naționale privind confidențialitatea în afaceri.
- (14) Datele care sunt considerate confidențiale de către o autoritate națională de reglementare, conform normelor comunitare și naționale privind confidențialitatea în afaceri, pot fi furnizate Comisiei și altor autorități naționale de reglementare numai dacă acest schimb de date este strict necesar punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă sau din directivele specifice. Datele furnizate trebuie să se reducă la informații relevante și proporționale cu scopul pentru care aceste informații sunt furnizate.
- (15) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să consulte toate părțile în cauză cu privire la deciziile propuse și să țină seama de observațiile acestora înainte de adoptarea deciziei finale. Pentru a se asigura că deciziile luate la nivel național nu au efecte nefaste asupra pieței comune sau asupra altor obiective din Tratat, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să prezinte Comisiei și altor autorități naționale de reglementare anumite proiecte de decizii pentru a le oferi ocazia de a face observații. Autoritățile naționale de reglementare trebuie să consulte toate părțile în cauză cu privire la toate proiectele de măsuri care au un efect asupra comerțului între statele membre. Cazurile în care se aplică procedurile prevăzute în art. 6 și 7 sunt menționate în prezenta directivă și în directivele specifice. Comisia ar trebui să aibă posibilitatea, după consultarea comitetului pentru comunicații, de a solicita unei autorități naționale de reglementare să retragă proiectul unei măsuri dacă aceasta se referă la definirea unor piețe relevante sau la desemnarea sau nu a societăților cu putere semnificativă pe piață, și dacă aceste decizii ar pune piedici pieței comune sau ar fi incompatibile cu legislația comunitară, în special cu obiectivele politice pe care autoritățile naționale de reglementare trebuie să le urmeze. Această procedură nu aduce atingere procedurii de notificare prevăzută în Directiva 98/34/CE și nici prerogativelor Comisiei prevăzute în Tratat privind încălcarea legislației comunitare.
- (16) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să își bazeze activitățile pe un set de obiective și principii armonizate și, unde este cazul, să își coordoneze acțiunile cu autoritățile de reglementare din alte state membre pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în prezentul cadru de reglementare.
- (17) Activitățile autorităților naționale de reglementare constituite în temeiul prezentei directive și al directivelor specifice contribuie la punerea în practică a unor politici mai largi în domeniile culturii, al ocupării forței de muncă, al mediului, al coeziunii sociale și al amenajării teritoriului.
- (18) Cerința ca statele membre să se asigure că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de dorința ca reglementarea să fie neutră din punct de vedere tehnologic, adică să nu impună nici constrângeri și nici discriminări în favoarea

folosirii unui anumit tip de tehnologie, nu împiedică luarea unor măsuri proporționate pentru promovarea anumitor servicii specifice dacă acest lucru este justificat, un exemplu fiind utilizarea televiziunii digitale ca mijloc de creștere a eficienței spectrului radio.

- (19) Frecvențele radio sunt un element esențial pentru serviciile de comunicații electronice radio și, în măsura în care acestea sunt legate de aceste servicii, ar trebui să fie alocate și atribuite de către autoritățile naționale de reglementare conform unui set de obiective și principii armonizate care să le reglementeze acțiunile, dar și conform unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, ținând seama de interesele democratice, sociale, lingvistice și culturale legate de folosirea frecvențelor. Alocarea și atribuirea frecvențelor radio trebuie gestionate cât mai eficient posibil. Transferul de frecvențe radio poate fi un mijloc eficient de îmbunătățire a utilizării spectrului, atât timp cât există garanții suficiente de protejare a interesului public, în special nevoia de a asigura transparența și supravegherea reglementară a unor astfel de transferuri. **Decizia Parlamentului European și a Consiliului 676/2002/CE din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare pentru politica spectrului radio în Comunitatea Europeană (decizia privind spectrul radio)**¹² stabilește un cadru pentru armonizarea frecvențelor radio, iar acțiunile întreprinse conform prezentei directive ar trebui să urmărească facilitarea activităților întreprinse conform directivei menționate.
- (20) Accesul la resursele de numerotare pe baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii este esențial pentru ca societățile să se afle în concurență în sectorul comunicațiilor electronice. Toate elementele planurilor naționale de numerotare ar trebui să fie gestionate de autoritățile naționale de reglementare, inclusiv codurile de puncte folosite la adresajul în rețea. Dacă este nevoie de o armonizare a resurselor de numerotare din Comunitate pentru a sprijini dezvoltarea serviciilor pan-europene, Comisia poate lua măsuri tehnice de punere în aplicare în virtutea puterii sale executive. Dacă acest lucru este necesar pentru a asigura o interoperabilitate globală deplină a serviciilor, statele membre ar trebui să își coordoneze pozițiile naționale conform prevederilor din Tratat în organizațiile și forurile internaționale unde se iau deciziile privind numerotarea. Prevederile din prezenta directivă nu atribuie noi competențe autorităților naționale de reglementare în domeniul numirii și adresajului Internet.
- (21) Statele membre pot folosi, printre altele, proceduri de selecție concurențiale sau comparative la atribuirea frecvențelor radio, precum și a numerelor cu valoare economică excepțională. Dacă pun în aplicare astfel de sisteme, autoritățile naționale de reglementare trebuie să țină cont de prevederile art. 8.
- (22) Pentru atribuirea unor drepturi de instalare a infrastructurilor trebuie să se asigure existența unor proceduri rapide, nediscriminatorii și transparente, pentru a garanta condițiile de concurență loială și eficientă. Prezenta directivă nu aduce atingere prevederilor naționale care reglementează exproprierea sau folosirea proprietății, exercitarea normală a drepturilor de proprietate, folosirea normală a domeniului public, și nici principiului neutralității privind normele de reglementare a regimului proprietății din statele membre.
- (23) Utilizarea în comun a infrastructurilor poate fi avantajoasă din punct de vedere al amenajării teritoriului, sănătății publice sau mediului, și ar trebui încurajată de autoritățile naționale de reglementare pe baza unor acorduri voluntare. În situațiile în

---

¹² Vezi p. 1 din prezentul Jurnal Oficial.

care societățile sunt lipsite de accesul la alternative viabile, ar trebui să se impună o partajare obligatorie a instalațiilor sau activelor. Acesta ar implica, printre altele, utilizarea în comun a spațiilor, canalelor, clădirilor, pilonilor, antenelor sau a rețelilor de antene. Obligativitatea utilizării în comun a instalațiilor sau a altor active nu ar trebui impusă societăților decât după o consultare publică completă.

- (24) În cazul în care li se cere operatorilor de telefonie mobilă să folosească în comun turnuri sau piloni pe motive de protecție a mediului, acest lucru ar putea duce la o reducere a nivelurilor maxime ale puterii de transmisie permise pentru fiecare operator pe motive de sănătate publică și, prin urmare, ar putea obliga operatorii să instaleze mai multe puncte de transmisie pentru a asigura acoperirea națională.
- (25) În anumite situații este necesară impunerea unor obligații *ex ante* pentru a asigura dezvoltarea unei piețe concurențiale. Definiția puterii pe piață prevăzută în Directiva Parlamentului European și a Consiliului 97/33/CE din 30 iunie 1997 privind interconectarea în telecomunicații în vederea asigurării unui serviciu și a unei interoperabilități universale prin aplicarea principiilor de operare a unei rețele deschise (ONP)¹³ s-a dovedit a fi eficientă în primele etape ale deschiderii pieței, reprezentând o pistă de lansare a obligațiilor *ex ante*, dar în prezent trebuie adaptată pentru a răspunde cerințelor unor piețe mai complexe și mai dinamice. Din acest motiv, definiția folosită în prezenta directivă este echivalentă cu conceptul de poziție dominantă definit în jurisprudența Curții de Justiție și a Curții de Primă Instanță a Comunităților Europene.
- (26) Două sau mai multe societăți se pot bucura de o poziție dominantă comună nu numai dacă există legături structurale sau de alt tip între ele, dar și dacă structura pieței în cauză este favorabilă unor efecte coordonate, adică încurajează comportamentul anticoncurențial paralel sau aliniat pe piață.
- (27) Obligațiile de reglementare *ex ante* trebuie impuse doar dacă nu există concurență eficientă, ca de exemplu pe piețele unde ~~oare~~ există una sau mai multe societăți cu o putere mare pe piață, și unde soluțiile oferite de legislația națională sau comunitară în domeniul concurenței nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemei. Așadar, Comisia trebuie să stabilească linii directoare la nivel comunitar în conformitate cu principiile dreptului concurenței care să fie urmate de autoritățile naționale de reglementare în determinarea eficienței concurenței de pe o piață dată și a puterii societăților pe piață. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să analizeze dacă pe piața unui anumit produs sau serviciu concurența este eficientă într-o zonă geografică care poate fi reprezentată de întreg teritoriul sau de o parte din teritoriul unui stat membru în cauză, sau de părți învecinate din teritoriile anumitor state membre. Analiza eficienței concurenței ar trebui să stabilească dacă există perspective de concurență pe piață și dacă, prin urmare, se prevede o persistență a lipsei concurenței efective. Liniile directoare se vor referi și la problema piețelor nou apărute, pe care liderul de piață deține *de facto* un sector de piață mare, dar căruia nu ar trebui să i se impună obligații nejustificate. Comisia trebuie să revizuiască periodic aceste linii directoare pentru a se asigura că sunt întotdeauna adaptate la o piață care evoluează rapid. Autoritățile naționale de reglementare vor trebui să coopereze în cazul în care piața în cauză este transnațională.

---

¹³ JO L 199, 26.07.1997, p. 32. Directivă modificată de Directiva 98/61/CE (JO L 268, 03.10.1998, p. 37).

- (28) Pentru a stabili dacă o societate are putere pe o anumită piață, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să acționeze în conformitate cu legislația comunitară și să țină seama în mare măsură de liniile directoare ale Comisiei.
- (29) Comunitatea și statele membre și-au luat o serie de angajamente conform standardelor și cadrului de reglementare pentru servicii și rețele de telecomunicații ale Organizației Mondiale a Comerțului.
- (30) Standardizarea ar trebui să rămână în principal un proces dictat de piață. Totuși, ar putea să existe situații în care se impune la nivel comunitar conformitatea cu norme specifice, cu scopul de a asigura interoperabilitatea pe piața comună. La nivel național, statele membre trebuie să respecte prevederile din Directiva 98/34/CE. Directiva Parlamentului European și a Consiliului 95/47/CE din 24 octombrie 1995 privind folosirea standardelor pentru transmisia semnalelor de televiziune¹⁴ nu impune nici un serviciu sau sistem specific de transmisie pentru televiziunea digitală. În cadrul Grupului privind telecomunicația digitală (Grupul DVB), actorii de pe piața europeană au format o familie de sisteme de transmisii TV care au fost standardizate de Institutul European de Standarde în Telecomunicații (ETSI) și care au devenit recomandări ale Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor. Orice decizie menită să oblige la punerea în aplicare a acestor standarde trebuie precedată de o consultare publică completă. Procedurile de standardizare prevăzute în prezenta directivă nu aduc atingere prevederilor din Directiva 1999/5/CE, Directiva Consiliului 73/23/CEE din 19 februarie 1973 de armonizare a legislațiilor statelor membre privind echipamentele electrice proiectate pentru a fi folosite între anumite limite de tensiune¹⁵ și nici din Directiva Consiliului 89/336/CEE din 3 mai 1989 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind compatibilitatea electromagnetică¹⁶.
- (31) Trebuie încurajată interoperabilitatea serviciilor digitale interactive de televiziune și a echipamentelor avansate de televiziune digitală la nivelul consumatorilor pentru a asigura circulația liberă a informațiilor, pluralismul media și diversitatea culturală. Consumatorii trebuie să poată primi, indiferent de modul de transmisie, toate serviciile digitale interactive de televiziune, ținându-se cont de neutralitatea tehnologică, de progresul tehnologic din viitor, de nevoia de a promova lansarea televiziunii digitale și de starea concurenței pe piețele serviciilor de televiziune digitală. Operatorii de platforme de televiziune digitală interactivă trebuie să facă eforturi de punere în practică a unei interfețe de programe de aplicare (API) deschise care să fie conformă cu standardele sau specificațiile adoptate de un organism european de standardizare. Trecerea de la API existente la noile API deschise ar trebui încurajată și organizată, de exemplu, prin memorandumuri de înțelegere între toți actorii de pe piață interesați. API deschise facilitează interoperabilitatea, și anume, portabilitatea conținutului interactiv între mecanismele de transmisie și funcționalitatea deplină a acestui conținut pe echipamentele de televiziune digitală avansate. Totuși, trebuie luată în considerare nevoia de a nu împiedica buna funcționare a echipamentului de recepție și de a-l proteja de atacuri rău intenționate, cum ar fi virușii.
- (32) În cazul unui litigiu între societăți din același stat membru într-un domeniu reglementat de prezenta directivă sau de directivele specifice, cum ar fi, de exemplu, obligațiile de acces și interconectare sau mijloacele de transfer al listelor de abonați, trebuie ca o parte

---

¹⁴ JO L 281, 23.11.1995, p. 51.

¹⁵ JO L 77, 26.03.1973, p. 29.

¹⁶ JO L 139, 23.05.1989, p. 19.

lezată, care a negociat cu bună credință, dar care nu a ajuns la un acord, să poată apela la autoritatea națională de reglementare pentru rezolvarea litigiului. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată prezenta o soluție părților. O autoritate națională de reglementare care intervine pentru rezolvarea unui litigiu între societăți care furnizează servicii sau rețele de comunicații electronice într-un stat membru ar trebui să asigure conformitatea cu obligațiile care decurg din prezenta directivă și din directivele specifice.

- (33) Pe lângă drepturile de recurs acordate conform legislației naționale sau comunitare, trebuie să existe o procedură simplă care să fie inițiată la cererea oricărei părți dintr-un litigiu și care să soluționeze litigiile transfrontaliere care depășesc competența unei singure autorități naționale de reglementare.
- (34) Comitetul ONP, înființat prin art. 14 din Directiva 90/387/CEE și Comitetul privind licențele, înființat prin art. 14 din Directiva Parlamentului European și a Consiliului 97/13/CE din 10 aprilie 1997 privind un cadru comun pentru autorizațiile generale și licențele individuale în domeniul serviciilor de telecomunicații¹⁷, ar trebui înlocuite cu un comitet unic.
- (35) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale pentru concurență ar trebui să își ofere reciproc datele necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele specifice, pentru a putea coopera pe deplin. În ceea ce privește datele furnizate, autoritatea care primește datele ar trebui să asigure același nivel de confidențialitate precum autoritatea care furnizează datele.
- (36) Comisia și-a manifestat intenția de a înființa un grup al autorităților de reglementare europene din domeniul serviciilor și rețelelor de comunicații electronice care să constituie un mecanism adecvat de încurajare a cooperării și coordonării autorităților naționale de reglementare, cu scopul de a promova dezvoltarea pieței interne a serviciilor și rețelelor de comunicații electronice și de a tinde spre o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute în prezenta directivă și în directivele specifice, în special în domeniile în care legislația națională de punere în aplicare a legislației comunitare acordă autorităților naționale de reglementare o mare putere discreționară în ceea ce privește aplicarea reglementărilor în cauză.
- (37) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui obligate să coopereze reciproc și cu Comisia, într-un mod transparent, pentru a asigura o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute în prezenta directivă și în directivele specifice. Această cooperare ar putea avea loc, printre altele, în cadrul Comitetului pentru comunicații sau al unui grup al autorităților de reglementare europene. Statele membre trebuie să stabilească organismele care sunt autorități naționale de reglementare în sensul prezentei directive și al directivelor specifice.
- (38) Măsurile care ar putea afecta comerțul dintre statele membre sunt acele măsuri care pot avea o influență, directă sau indirectă, reală sau potențială, asupra schimburilor dintre statele membre, într-un mod care ar putea împiedica dezvoltarea pieței unice. Acestea includ măsurile care au un impact semnificativ asupra operatorilor sau utilizatorilor din alte state membre, cum ar fi, printre altele: măsuri care afectează prețurile pentru utilizatorii din alte state membre; măsuri care împiedică o societate stabilită într-un alt stat membru să furnizeze servicii de comunicare electronică, în special măsurile care

---

¹⁷ JO L 117, 07.05.1997, p. 15.

împiedică oferta de servicii transnaționale; și măsuri cu efecte asupra structurii pieței sau asupra accesului pe piață, având repercusiuni asupra societăților din alte state membre.

- (39) Dispozițiile din prezenta directivă trebuie revizuite periodic, în special pentru a se stabili necesitatea unor modificări în lumina noilor condiții tehnologice sau de pe piață.
- (40) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive trebuie adoptate conform Deciziei Consiliului 1999/468/CE din 28 iunie 1999 de stabilire a procedurilor privind exercitarea competenței executorii conferite Comisiei¹⁸.
- (41) Deoarece obiectivele acțiunii propuse, respectiv crearea unui cadru armonizat pentru reglementarea serviciilor de comunicații electronice, a rețelelor de comunicații electronice, a infrastructurilor asociate și a serviciilor, nu pot fi îndeplinite în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot, datorită dimensiunii și efectelor acțiunii, să fie îndeplinite mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut în art. 5 din Tratat. Conform principiului proporționalității prevăzut în articolul în cauză, prezenta directivă nu merge mai departe de ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor menționate.
- (42) Anumite directive și decizii din acest domeniu trebuie abrogate.
- (43) Comisia trebuie să supravegheze trecerea de la cadrul existent la noul cadru și poate oricând să facă o propunere de abrogare a Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 2887/2000 din 18 decembrie 2000 privind accesul dezintegrat la bucla locală¹⁹,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE, SCOPUL ȘI DEFINIȚIILE

Articolul 1

Domeniul de aplicare și scopul

(1) Prezenta directivă stabilește un cadru armonizat pentru reglementarea serviciilor de comunicații electronice, a rețelelor de comunicații electronice, a infrastructurilor și a serviciilor asociate. Directiva prevede sarcini pentru autoritățile naționale de reglementare și stabilește un pachet de proceduri care să asigure o aplicare armonizată a cadrului de reglementare pe teritoriul Comunității.

(2) Prezenta directivă, precum și directivele specifice, nu aduc atingere obligațiilor impuse de legislația națională conform legislației comunitare sau impuse de legislația comunitară în ceea ce privește serviciile furnizate folosind rețele și servicii de comunicații electronice.

(3) Prezenta directivă, precum și directivele specifice, nu aduc atingere măsurilor luate la nivel național sau comunitar în conformitate cu legislația comunitară, care urmăresc atingerea

---

¹⁸ JO L 184, 17.07.1999, p. 23.

¹⁹ JO L 336, 30.12.2000, p. 4.

unor obiective de interes general, în special privind reglementarea conținutului și a politicii audiovizualului.

(4) Prezenta directivă, precum și directivele specifice, nu aduc atingere prevederilor din Directiva 1999/5/CE.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) **„rețea de comunicații electronice”** înseamnă sisteme de transmisie și, dacă este cazul, echipamente de comutare sau de rutaj și alte infrastructuri care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețelele de satelit, rețelele terestre fixe (cu comutare de circuite sau de pachete, inclusiv Internetul) și mobile, sistemele care folosesc rețeaua electrică, în măsura în care sunt folosite cu scopul de a transmite semnale, rețelele folosite pentru difuzarea programelor de radio și televiziune și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;
- (b) **„piețe transnaționale”** sunt piețe care se întind în întreaga Comunitate sau într-o mare parte a acesteia, în conformitate cu art. 15 alin. (4);
- (c) **„serviciul de comunicații electronice”** este un serviciu furnizat de obicei contra cost și care constă în totalitate sau în principal în transmiterea de semnale pe rețele de comunicații electronice, cuprinzând servicii de telecomunicații și servicii de transmisie în rețele folosite pentru comunicații audiovizuale, dar nu și servicii care furnizează sau își exercită controlul editorial asupra conținutului transmis prin rețele și servicii de telecomunicații; nu se referă la acele servicii ale societății informaționale prevăzute în art. 1 din Directiva 98/34/CE care nu constă în întregime sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice;
- (d) **„rețea publică de comunicații”** este o rețea de comunicații electronice folosită, în întregime sau în principal, pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului;
- (e) **„infrastructura asociată”** este infrastructura asociată cu o rețea de comunicații electronice și/sau cu un serviciu de comunicații electronice care permite și/sau ajută la furnizarea de servicii prin acea rețea și/sau serviciu. Aceasta cuprinde sistemele de acces condiționat și ghiduri electronice de programe;
- (f) **„sistemul de acces condiționat”** este orice măsură și/sau dispoziție tehnică prin care accesul într-o formă inteligibilă la un serviciu de difuzare a programelor de radio sau televiziune se face prin abonament sau altă formă de autorizare individuală prealabilă;
- (g) **„autoritate națională de reglementare”** este organismul sau organismele însărcinate de un stat membru cu oricare din sarcinile de reglementare desemnate în prezenta directivă sau în directivele speciale;
- (h) **„utilizatorul”** este orice persoană juridică sau fizică ce folosește sau solicită un serviciu de comunicații electronice accesibile publicului;

- (i) „**consumatorul**” este orice persoană fizică ce folosește sau solicită un serviciu de comunicații electronice accesibile publicului în alte scopuri decât cele profesionale;
- (j) „**serviciu universal**” este pachetul minim de servicii, prevăzut în Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal), având o anumită calitate, accesibil tuturor utilizatorilor indiferent de poziția lor geografică și, ținând seama de condițiile naționale specifice, la un preț rezonabil;
- (k) „**abonatul**” este orice persoană fizică sau juridică care a semnat un contract cu furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului în vederea furnizării acestor servicii;
- (l) „**directivele specifice**” sunt Directiva 2002/20/CE (directiva privind autorizarea), Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul), Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal) și Directiva 97/66/CE);
- (m) „**furnizarea unei rețele de comunicații electronice**” înseamnă instalarea, operarea, controlul sau punerea la dispoziție a unei rețele;
- (n) „**utilizatorul final**” este un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;
- (o) „**echipamentul avansat de televiziune digitală**” este decodorul destinat a fi conectat la aparate TV sau la aparate TV digitale cu decodor integrat care pot recepționa servicii de televiziune digitale interactive;
- (p) „**interfața de program de aplicare (API)**” se referă la programele de calculator ce asigură interfața dintre aplicații și sunt puse la dispoziție de către emițătorii radio sau de către furnizorii de servicii, și la cele utilizate în echipamentul avansat de televiziune digitală pentru serviciile radio și de televiziune digitală.

CAPITOLUL II

AUTORITĂȚILE NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

Articolul 3

(1) Statele membre se asigură că fiecare sarcină încredințată autorităților naționale de reglementare prin prezenta directivă și prin directivele specifice este îndeplinită de un organism competent.

(2) Statele membre garantează independența autorităților naționale de reglementare asigurându-se că acestea sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional față de toate organismele care furnizează rețele, echipamente sau servicii de comunicații electronice. Statele membre care mențin proprietatea sau controlul asupra unor societăți care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice se asigură de separarea structurală efectivă a funcției de reglementare de activitățile legate de proprietate sau control.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare își exercită puterea în mod imparțial și transparent.

(4) Statele membre publică sarcinile care trebuie îndeplinite de autoritățile naționale de reglementare într-un format ușor accesibil, în special dacă aceste sarcini sunt încredințate mai multor organisme. Statele membre asigură, dacă este cazul, consultarea și cooperarea între aceste autorități, pe de o parte, și, pe de altă parte, între aceste autorități și autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a legislației în domeniul concurenței și cu cele însărcinate cu punerea în aplicare a legislației privind protecția consumatorilor, în probleme de interes comun. În cazul în care mai multe autorități au competențe în aceste probleme, statele membre se asigură ca sarcinile care revin fiecărei autorități sunt publicate într-un format ușor accesibil.

(5) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale în domeniul concurenței își furnizează reciproc informațiile necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele specifice. În ceea ce privește informațiile furnizate, autoritatea care le primește asigură același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care le trimite.

(6) Statele membre informează Comisia cu privire la toate autoritățile naționale de reglementare cărora le-au fost atribuite sarcini conform prezentei directive și directivelor specifice, precum și la responsabilitățile care revin fiecăreia.

Articolul 4

Dreptul de acțiune

(1) Statele membre se asigură că există, la nivel național, mecanisme eficiente prin care orice utilizator sau societate care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice și care este afectat de o decizie a unei autorități naționale de reglementare are drept de acțiune împotriva deciziei pe lângă o instanță de apel independentă de părțile implicate. Această instanță, care poate fi un tribunal, dispune de competențele necesare pentru a-și putea exercita funcțiile. Statele membre se asigură că elementele cazului sunt luate în considerare în mod corespunzător și că există un mecanism de apel eficient. În așteptarea deciziei într-o astfel de acțiune, decizia autorității naționale de reglementare rămâne valabilă, dacă instanța de apel nu decide altfel.

(2) Dacă instanța de apel menționată în alin. (1) nu are un caracter juridic, aceasta trebuie să își exprime decizia în scris. Mai mult, în acest caz, decizia trebuie supusă examinării de către o curte de justiție sau un tribunal conform art. 234 din Tratat.

Articolul 5

Furnizarea de informații

(1) Statele membre se asigură că societățile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice furnizează toate informațiile, inclusiv cele financiare, necesare autorităților naționale de reglementare pentru a se asigura de conformitatea cu prevederile sau cu deciziile luate în conformitate cu prezenta directivă și cu directivele specifice. Societățile furnizează informațiile în mod prompt, la cerere, în termenul și la nivelul de detalii solicitat de autoritatea națională de reglementare. Informațiile solicitate de autoritatea națională de reglementare sunt în funcție de și proporționale cu sarcina pe care aceasta o are de îndeplinit. Autoritatea națională de reglementare prezintă motivele care justifică cererea de informații.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare furnizează Comisiei, în urma unei solicitări argumentate, informațiile care îi sunt necesare pentru îndeplinirea însărcinărilor prevăzute în Tratat. Informațiile solicitate de Comisie sunt proporționale cu nevoile de îndeplinire a însărcinărilor respective. Dacă informațiile furnizate se referă la informații furnizate anterior de societăți la cererea autorităților naționale de reglementare, societățile trebuie informate cu privire la aceasta. Dacă este necesar și dacă autoritatea care furnizează informațiile nu a făcut o cerere motivată expresă în alt sens, Comisia pune informațiile furnizate la dispoziția altei autorități din alt stat membru.

Sub rezerva prevederilor alin. (3), statele membre se asigură că informațiile prezentate unei autorități naționale de reglementare pot fi puse la dispoziția altei autorități din același sau din alt stat membru, în urma unei solicitări argumentate, dacă acest lucru este necesar pentru a-i permite oricăreia dintre autorități să își îndeplinească responsabilitățile prevăzute în legislația comunitară.

(3) Dacă o autoritate națională de reglementare consideră că informațiile sunt confidențiale conform reglementărilor naționale și comunitare privind confidențialitatea în afaceri, Comisia și autoritățile naționale de reglementare în cauză asigură confidențialitatea acestora.

(4) Statele membre se asigură că, acționând în conformitate cu reglementările naționale privind accesul public la informații și sub rezerva reglementărilor naționale și comunitare privind confidențialitatea în afaceri, autoritățile naționale de reglementare publică informațiile care contribuie la caracterul deschis și concurențial al pieței.

(5) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să publice condițiile privind accesul public la informații prevăzute în alin. (4), inclusiv procedurile de obținere a accesului.

Articolul 6

Mecanismul de consultare și transparență

Cu excepția cazurilor care intră sub incidența art. 7 alin. (6), art. 20 și art. 21, statele membre se asigură că, în cazul în care autoritățile naționale de reglementare intenționează să ia măsuri în conformitate cu prevederile din prezenta directivă sau din directivele specifice care au un impact major asupra pieței relevante, acestea dau posibilitatea părților interesate să facă observații asupra proiectului de măsură într-un termen rezonabil. Autoritățile naționale de reglementare publică procedurile naționale de consultare. Statele membre asigură înființarea unui singur punct de informare prin care pot fi accesate toate consultările în curs. Rezultatele procedurii de consultare sunt puse la dispoziția publicului de către autoritățile naționale de reglementare, cu excepția informațiilor considerate confidențiale conform legislației naționale și comunitare privind confidențialitatea în afaceri.

Articolul 7

Consolidarea pieței interne de comunicații electronice

(1) În îndeplinirea sarcinilor care decurg din prezenta directivă și din directivele specifice, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de obiectivele prevăzute în art. 8, inclusiv cele privind funcționarea pieței interne.

(2) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne cooperând reciproc și cu Comisia într-un mod transparent pentru a asigura aplicarea consecventă, în toate statele membre, a prevederilor din prezenta directivă și din directivele specifice. În acest sens, statele membre caută, în special, să convină asupra tipurilor de instrumente și de soluții adecvate pe care să le aplice în cazul diferitelor situații de pe piață.

(3) Pe lângă consultarea prevăzută în art. 6, dacă o autoritate națională de reglementare intenționează să ia o măsură care:

(a) intră sub incidența art. 15 sau 16 din prezenta directivă, art. 5 sau 8 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul) sau art. 16 din Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal) și care

(b) ar afecta comerțul între statele membre,

aceasta pune proiectul de măsură și la dispoziția Comisiei și a autorităților naționale de reglementare din alte state membre, împreună cu raționamentul pe care se bazează măsura respectivă, conform art. 5 alin. (3), și informează Comisia și alte autorități naționale de reglementare cu privire la aceasta. Autoritățile naționale de reglementare și Comisia pot face observații autorității naționale de reglementare în cauză doar în termen de o lună sau în termenul prevăzut în art. 6, dacă termenul în cauză este mai lung. Termenul de o lună nu poate fi prelungit.

(4) În cazul în care o măsură prevăzută în alin. (3) are ca scop:

(a) să definească o piață relevantă care să fie diferită de cele prevăzute în recomandarea adoptată conform art. 15 alin. (1), sau

(b) să stabilească dacă o societate are, individual sau partajat, putere mare pe piață, conform art. 16 alin. (3), (4) sau (5),

și ar putea afecta comerțul dintre statele membre, iar Comisia a indicat autorității naționale de reglementare părerea sa că proiectul de măsură va crea o barieră în calea formării pieței unice sau dacă are mari îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu legislația comunitară, în special cu obiectivele prevăzute în art. 8, adoptarea proiectului de măsură se amână cu două luni. Acest termen nu poate fi prelungit. În acest termen, Comisia poate, conform procedurii prevăzute în art. 22 alin. (2), să adopte o decizie prin care să ceară autorității naționale de reglementare în cauză să retragă proiectul de măsură. Decizia este însoțită de o analiză amănunțită și obiectivă cu privire la motivele pentru care Comisia crede că proiectul de măsură nu ar trebui adoptat, precum și de propuneri specifice de modificare a proiectului de măsură.

(5) Autoritatea națională de reglementare în cauză ține seama în cea mai mare măsură de observațiile altor autorități naționale de reglementare și ale Comisiei și poate, cu excepția cazurilor prevăzute în alin. (4), să adopte proiectul de măsură final, iar dacă face acest lucru, informează Comisia cu privire la aceasta.

(6) În cazuri excepționale, dacă o autoritate națională de reglementare consideră că trebuie acționat de urgență, prin derogare de la procedura prevăzută în alin. (3) și (4), pentru a garanta concurența și a proteja interesele utilizatorilor, aceasta poate adopta imediat măsuri proporționale și provizorii. Trebuie să comunice fără întârziere aceste măsuri, argumentate corespunzător, Comisiei și celorlalte autorități naționale de reglementare. Decizia autorității

naționale de reglementare de a face aceste măsuri permanente sau de a prelungi perioada lor de aplicare trebuie să fie conformă cu prevederile alin. (3) și (4).

CAPITOLUL III

SARCINILE AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

Articolul 8

Obiectivele politice și principiile de reglementare

(1) Statele membre se asigură că, în îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute în prezenta directivă și în directivele specifice, autoritățile naționale de reglementare iau toate măsurile rezonabile care au ca scop atingerea obiectivelor prevăzute în alin. (2), (3) și (4). Măsurile trebuie să fie proporționale cu obiectivele respective.

Statele membre se asigură că, în îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute în prezenta directivă și în directivele specifice, în special cele menite să asigure o concurență eficientă, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de dorința ca reglementările tehnologice să fie neutre.

Autoritățile naționale de reglementare pot contribui în măsura competențelor lor la asigurarea aplicării unor politici menite să promoveze diversitatea culturală și lingvistică, precum și pluralismul media.

(2) Autoritățile naționale de reglementare promovează concurența în furnizarea rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a serviciilor și infrastructurilor asociate, în special:

- (a) asigurându-se că utilizatorii, inclusiv persoanele cu handicap, beneficiază la maximum de diversitate, preț și calitate,
- (b) asigurându-se că nu există nici un fel de denaturare sau restricție a concurenței în sectorul comunicațiilor electronice,
- (c) încurajând investițiile eficiente în infrastructură și promovarea inovației și
- (d) încurajând utilizarea eficientă și asigurând o gestionare eficientă a frecvențelor radio și a resurselor de numerotare.

(3) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne, în special:

- (a) îndepărtând obstacolele rămase la furnizarea rețelelor, infrastructurilor asociate și a serviciilor de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice la nivel comunitar;
- (b) încurajând instalarea și dezvoltarea unor rețele transeuropene, interoperabilitatea serviciilor pan-europene și legătura cap la cap;
- (c) asigurându-se că, în situații similare, nu există discriminare în tratarea societăților care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice;

- (d) cooperând reciproc și cu Comisia într-un mod transparent pentru a asigura elaborarea unor practici de reglementare unitare și aplicarea unitară a prezentei directive și a directivelor specifice.
- (4) Autoritățile naționale de reglementare promovează interesele cetățenilor din Uniunea Europeană, în special:
- (a) asigurându-se că toții cetățenii au acces la un serviciu universal conform Directivei 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal);
- (b) asigurând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în relația acestora cu furnizorii, în special asigurând existența unor proceduri simple și ieftine de soluționare a litigiilor, și care să fie întreprinse de un organism independent de părțile implicate;
- (c) contribuind la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal și a vieții private;
- (d) promovând furnizarea unor informații clare, în special cerând transparența tarifelor și a condițiilor de folosire a serviciilor de comunicații electronice destinate publicului;
- (e) răspunzând nevoilor anumitor grupuri sociale, în special ale utilizatorilor cu handicap și
- (f) asigurându-se de menținerea integrității și securității rețelelor publice de comunicații.

Articolul 9

Gestionarea frecvențelor radio pentru serviciile de comunicații electronice

- (1) Statele membre se asigură de gestionarea eficientă a frecvențelor radio pentru servicii de comunicații electronice pe teritoriul lor conform art. 8. Statele membre se asigură că alocarea și atribuirea frecvențelor radio de către autoritățile naționale de reglementare se bazează pe criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.
- (2) Statele membre promovează armonizarea utilizării frecvențelor radio în Comunitate, ceea ce atrage și nevoia de a asigura utilizarea eficientă a acestora în conformitate cu prevederile din Directiva 676/2002/CE (decizia privind spectrul radio).
- (3) Statele membre pot dispune ca firmele să își transfere drepturile de folosire a frecvențelor radio altor firme.
- (4) Statele membre se asigură că intenția unei firme de a-și transfera drepturile de utilizare a frecvențelor radio este comunicată autorității naționale de reglementare responsabilă cu alocarea spectrului, că orice transfer se efectuează conform procedurilor prevăzute de autoritatea națională de reglementare și că acesta este făcut public. Autoritățile naționale de reglementare se asigură că concurența nu este denaturată în urma unui astfel de transfer. Dacă utilizarea frecvenței radio a fost armonizată prin aplicarea Deciziei 676/2002/CE (decizia privind spectrul radio) sau a altor măsuri comunitare, nici un transfer nu trebuie să aducă schimbări în utilizarea frecvenței radio respective.

Articolul 10

Numerotarea, numirea și adresajul

- (1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare controlează atribuirea tuturor resurselor naționale de numerotare și gestionarea planurilor naționale de numerotare. Statele membre se asigură că pentru toate serviciile de comunicații electronice accesibile publicului se furnizează numere și plaje de numere corespunzătoare. Autoritățile naționale de reglementare stabilesc proceduri obiective, transparente și nediscriminatorii de atribuire a resurselor naționale de numerotare.
- (2) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că procedurile și planurile de numerotare se aplică într-un mod care acordă tratament egal tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice disponibile publicului. **În special**, statele membre se asigură că o firmă căreia i s-au alocat o plajă de numere nu face nici un fel de discriminare față de alți furnizori de servicii de comunicații electronice în ceea ce privește secvențele de numere folosite pentru accesul la aceste servicii.
- (3) Statele membre se asigură că planurile naționale de numerotare și toate adăugirile sau modificările făcute ulterior sunt făcute publice, sub rezerva limitelor impuse pe motive de securitate națională.
- (4) Statele membre sprijină armonizarea resurselor de numerotare în cadrul Comunității dacă acest lucru este necesar pentru dezvoltarea serviciilor pan-europene. Comisia poate, conform procedurilor prevăzute în art. 22 alin. (3), să adopte măsurile tehnice de aplicare corespunzătoare în domeniu.
- (5) Statele membre își coordonează pozițiile în cadrul organizațiilor și forurilor internaționale în care se iau deciziile în probleme de numerotare, numire și adresaj ale serviciilor și rețelelor de comunicații electronice, dacă acest lucru este necesar în vederea asigurării unei interoperabilități globale complete a serviciilor.

Articolul 11

Drepturile de tranzit

- (1) Statele membre se asigură că, dacă o autoritate competentă examinează:
  - o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică sau privată unei societăți autorizate să furnizeze rețele de comunicații publice sau
  - o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică unei societăți autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice altele decât cele destinate publicului;

autoritatea competentă:

  - acționează pe baza unor proceduri transparente și accesibile publicului, aplicate fără discriminare și fără întârziere și
  - respectă principiile de transparență și nediscriminare când impune condiții pentru obținerea acestor drepturi.

Procedurile menționate anterior pot fi diferite, după cum solicitanții operează sau nu rețele publice de comunicații.

(2) Statele membre se asigură că, în situațiile în care autoritățile publice sau locale dețin proprietatea sau controlul asupra unor societăți care operează rețele și/sau servicii de comunicații electronice, există o separare structurală efectivă între funcția de acordare a drepturilor prevăzute în alin. (1) și activitățile privind proprietatea sau controlul.

(3) Statele membre se asigură că există mecanisme eficiente care să permită firmelor să facă recurs împotriva unor decizii privind acordarea de drepturi de instalare a infrastructurilor în fața unui organism independent de părțile implicate.

Articolul 12

Colocarea și partajarea infrastructurilor

(1) Dacă o firmă care furnizează rețele de comunicații electronice are dreptul, conform legislației naționale, de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub o proprietate privată, sau care beneficiază de o procedură de expropriere sau folosire a proprietății, autoritățile naționale de reglementare încurajează partajarea acestor infrastructuri sau proprietăți.

(2) În special, dacă firmele nu beneficiază de acces la alternative viabile din cauza necesității de protecție a mediului, a sănătății publice, a securității publice sau pentru a respecta obiectivele de amenajare a teritoriului, statele membre pot impune partajarea infrastructurilor sau a proprietății (inclusiv colocarea fizică) unei firme care operează o rețea de comunicații electronice, sau pot lua măsuri de facilitare a coordonării lucrărilor publice doar după un termen corespunzător acordat consultării publice în care toate părțile implicate trebuie să aibă ocazia de a-și exprima opiniile. Acordurile de partajare sau coordonare pot cuprinde reglementări de repartiție a costurilor de partajare a infrastructurilor sau proprietății.

Articolul 13

Situațiile financiare separate și evidențele contabile

(1) Statele membre cer firmelor care operează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului și care au drepturi speciale sau exclusive de furnizare a serviciilor în alte sectoare din același sau din alt stat membru:

- (a) să țină situații financiare separate pentru activitățile privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, ca și cum activitățile ar fi întreprinse de societăți independente din punct de vedere juridic, astfel încât să poată fi identificate toate elementele de costuri și venituri, cu baza lor de calcul și metodele de afectare folosite în detaliu, legate de activitățile lor privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, incluzând o situație a imobilizărilor și a costurilor structurale sau
- (b) să efectueze o separare structurală pentru activitățile privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice.

Statele membre pot alege să nu aplice cerințele prevăzute în primul paragraf societăților a căror cifră de afaceri anuală pentru activități legate de rețelele sau serviciile de comunicații electronice în statele membre este inferioară sumei de 50 milioane euro.

(2) Dacă societățile care furnizează rețele de comunicații publice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu trebuie să respecte cerințele dreptului societăților comerciale și nu răspund criteriilor întreprinderilor mici și mijlocii din legislația comunitară privind normele contabile, evidența lor contabilă trebuie întocmită, supusă unui audit independent și publicată. Auditul se efectuează în conformitate cu normele naționale și comunitare aplicabile.

Prezenta cerință se aplică și situațiilor financiare prevăzute în alin. (1) lit. (a).

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 14

Societățile cu putere mare pe piață

(1) Dacă directivele specifice impun autorităților naționale de reglementare să stabilească dacă operatorii au putere mare pe piață în conformitate cu procedurile prevăzute în art. 16, se aplică alin. (2) și (3) din prezentul articol.

(2) O societate are putere mare pe piață dacă, fie individual sau în comun cu alte întreprinderi, se bucură de o poziție echivalentă cu poziția dominantă, respectiv o poziție de putere economică care îi permite să se comporte într-o mare măsură independent față de concurenți, clienți și, în cele din urmă, consumatori.

În special, când autoritățile naționale de reglementare examinează dacă două sau mai multe societăți se află împreună într-o poziție dominantă pe piață, acestea acționează în conformitate cu legislația comunitară și țin seama în cea mai mare măsură de liniile directe privind analiza pieței și evaluarea puterii mari pe piață publicate de Comisie conform art. 15. Criteriile care trebuie folosite pentru a face o astfel de evaluare sunt prevăzute în anexa II.

(3) Dacă o societate are putere mare pe o anumită piață, se poate considera că are putere mare și pe o altă piață strâns legată de prima, dacă legăturile dintre cele două piețe sunt de așa natură încât să permită folosirea puterii de pe o piață ca pârghie pe cealaltă piață, întărind astfel puterea pe piață a societății.

Articolul 15

Procedura de definire a pieței

(1) După o consultare publică și o consultare cu autoritățile naționale de reglementare, Comisia adoptă o recomandare privind piețele relevante de produse și servicii (denumită în continuare „recomandarea”). Recomandarea identifică în conformitate cu anexa I la prezenta directivă piețele de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice ale căror caracteristici pot fi de așa natură încât să justifice impunerea unor obligații de reglementare prevăzute în directivele specifice, fără a aduce atingere piețelor care pot intra, în cazul unor afaceri specifice, sub incidența dreptului privind concurența. Comisia definește piețele în conformitate cu principiile dreptului privind concurența.

Comisia revizuieste periodic recomandarea.

(2) Comisia publică, cel târziu la data intrării în vigoare a prezentei directive, liniile directoare privind analiza piețelor și evaluarea puterii mari pe piață (denumite în continuare „liniile directoare”) care sunt conforme cu principiile dreptului privind concurența.

(3) Autoritățile naționale de reglementare, ținând seama în cea mai mare măsură de recomandare și de liniile directoare, definesc piețe relevante corespunzătoare condițiilor naționale specifice, în special piețele geografice relevante de pe teritoriul lor, în conformitate cu dreptul privind concurența. Autoritățile naționale de reglementare urmează procedurile prevăzute în art. 6 și 7 înainte de a defini piețele care diferă de cele prevăzute în recomandare.

(4) După consultarea cu autoritățile naționale de reglementare, Comisia poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (3), să adopte o decizie de identificare a piețelor transnaționale.

Articolul 16

Procedura de analiză a pieței

(1) Cât de curând posibil după adoptarea recomandării sau a oricărei actualizări a acesteia, autoritățile naționale de reglementare efectuează o analiză a piețelor relevante, ținând seama în cea mai mare măsură de liniile directoare. Statele membre se asigură că analiza este efectuată, dacă este cazul, în colaborare cu autoritățile naționale privind concurența.

(2) Dacă, în conformitate cu art. 16, 17, 18 sau 19 din Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal) sau conform art. 7 sau 8 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul), se cere unei autorități naționale de reglementare să stabilească dacă să impună, să mențină, să modifice sau să retragă anumite obligații asupra unor societăți, aceasta stabilește pe baza analizei pieței prevăzute în alin. (1) din prezentul articol dacă piața în cauză este cu adevărat una concurențială.

(3) Dacă o autoritate națională de reglementare stabilește că o piață este cu adevărat concurențială, aceasta nu impune sau nu menține nici una dintre obligațiile de reglementare specifice prevăzute în alin. (2) din prezentul articol. În cazul în care există deja obligații de reglementare specifice sectorului, autoritatea națională de reglementare retrage obligațiile impuse societăților de pe piața în cauză.

(4) Dacă o autoritate națională de reglementare stabilește că o piață nu este cu adevărat concurențială, aceasta identifică societățile cu putere mare pe piața respectivă în conformitate cu art. 14 și impune acestora obligații de reglementare specifice conform alin. (2) din prezentul articol sau menține ori modifică obligațiile deja existente.

(5) În cazul piețelor transnaționale prevăzute în decizia menționată în art. 15 alin. (4), autoritățile naționale de reglementare competente efectuează împreună analiza pieței, ținând seama în cea mai mare măsură de liniile directoare, și hotărăsc în comun asupra oricărei impuneri, mențineri, modificări sau retrageri de obligații de reglementare conform alin. (2) din prezentul articol.

(6) Măsurile adoptate în conformitate cu prevederile alin. (3), (4) și (5) din prezentul articol se supun procedurilor prevăzute în art. 6 și 7.

Standardizarea

(1) Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (2), redactează și publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* o listă cu standarde și/sau specificații destinate să încurajeze organizarea armonioasă a rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a infrastructurilor și serviciilor asociate. Dacă este necesar, Comisia poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (2) și după consultarea comitetului instituit prin Directiva 98/34/CE, să ceară elaborarea de standarde de către organizațiile europene de standardizare [Comitetul European pentru Standardizare (CEN), Comitetul european pentru standardizare electrotehnică (Cenelec) și Institutul European de Standarde în Telecomunicații (ETSI)].

(2) Statele membre încurajează folosirea standardelor și/sau specificațiilor prevăzute în alin. (1) privind furnizarea de servicii, interfețe tehnice și/sau funcții de rețele, strict în măsura necesară pentru asigurarea interoperabilității serviciilor și creșterii libertății de alegere a utilizatorilor.

Atâta timp cât nu au fost publicate standarde și/sau specificații conform alin. (1), statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor și/sau specificațiilor adoptate de organizațiile europene de standardizare.

În lipsa standardelor și/sau specificațiilor, statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor sau recomandărilor internaționale adoptate de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU), Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) sau Comisia Electrotehnică Internațională (IEC).

Dacă există standarde internaționale, statele membre încurajează organizațiile europene de standardizare să le folosească, sau să folosească partea relevantă din acestea, ca suport pentru standardele pe care le elaborează, cu excepția cazului în care standardele internaționale sau părți din acestea nu ar fi eficiente.

(3) Dacă standardele și/sau specificațiile prevăzute în alin. (1) nu au fost puse în aplicare corespunzător, astfel încât într-unul sau în mai multe dintre statele membre interoperabilitatea serviciilor nu poate fi asigurată, punerea în aplicare a standardelor și/sau specificațiilor poate deveni obligatorie conform procedurii prevăzute în alin. (4), strict în măsura în care acest lucru este necesar pentru asigurarea interoperabilității și pentru creșterea libertății de alegere a utilizatorilor.

(4) În cazul în care Comisia intenționează să facă obligatorie punerea în aplicare a anumitor standarde și/sau specificații, aceasta publică un aviz în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* și invită toate părțile implicate să facă observații publice. Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (3), face obligatorie punerea în aplicare a standardelor relevante menționându-le drept standarde obligatorii în lista de standarde și/sau specificații publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

(5) În cazul în care Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile prevăzute în alin. (1) nu mai contribuie la furnizarea serviciilor armonizate de comunicații electronice, sau că nu mai răspund nevoilor consumatorilor sau că împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (2), le elimină de pe lista de standarde și/sau specificații prevăzută în alin. (1).

(6) În cazul în care Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile prevăzute în alin. (4) nu mai contribuie la furnizarea serviciilor armonizate de comunicații electronice, sau că nu mai răspund nevoilor consumatorilor sau că împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (3), le elimină de pe lista de standarde și/sau specificații prevăzută în alin. (1).

(7) Prezentul articol nu se aplică cerințelor esențiale, specificațiilor interfeței sau standardelor armonizate în cazul cărora se aplică Directiva 1999/5/CE.

Articolul 18

Interoperabilitatea serviciilor de televiziune digitală interactivă

(1) Pentru a promova libera circulație a informațiilor, pluralismul media și diversitatea culturală, statele membre încurajează, conform prevederilor din art. 17 alin. (2):

- (a) furnizorii de servicii de televiziune digitală interactivă distribuite publicului din Comunitate pe platforme de televiziune digitală interactivă, indiferent de modul de transmisie, să folosească o API deschisă;
- (b) furnizorii de echipamente avansate de televiziune digitală instalate pentru recepția de servicii de televiziune digitală interactivă pe platforme de televiziune digitală interactivă să se conformeze unei API deschise în conformitate cu cerințele minime de standarde și/sau specificații relevante.

(2) Fără a aduce atingere art. 5 alin. (1) lit. (b) din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul), statele membre încurajează proprietarii de API să facă disponibile, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii și în schimbul unei remunerații corespunzătoare, toate informațiile necesare care să le permită furnizorilor de servicii de televiziune digitală interactivă furnizarea tuturor serviciilor suportate de API în formă perfectă de funcționare.

(3) În termen de un an de la data punerii în aplicare prevăzută în art. 28 alin. (1) al doilea paragraf, Comisia examinează efectele prezentului articol. Dacă interoperabilitatea și libertatea de alegere a utilizatorilor nu au fost realizate în mod corespunzător într-unul sau mai multe state membre, Comisia poate acționa conform procedurii prevăzute în art. 17 alin. (3) și (4).

Articolul 19

Procedurile de armonizare

(1) În cazul în care Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (2), emite recomandări statelor membre privind aplicarea armonizată a dispozițiilor din prezenta directivă și din directivele specifice în vederea atingerii obiectivelor prevăzute în art. 8, statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de aceste recomandări în îndeplinirea sarcinilor lor. Dacă o autoritate națională de reglementare alege să nu urmeze o recomandare, aceasta informează Comisia, prezentându-și motivele pentru poziția sa.

(2) Dacă Comisia consideră că divergențele la nivel național privind reglementările care urmăresc punerea în aplicare a art. 10 alin. (4) creează o barieră împotriva pieței unice,

Comisia poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută în art. 22 alin. (3), să adopte măsurile tehnice de punere în aplicare corespunzătoare.

Articolul 20

Rezolvarea litigiilor dintre societăți

(1) În cazul apariției unui litigiu între societățile care operează rețele sau servicii de comunicații electronice într-un stat membru în legătură cu obligațiile care decurg din prezenta directivă sau din directivele specifice, autoritatea națională de reglementare în cauză ia, la cererea oricăreia dintre părți și fără să aducă atingere prevederilor din alin. (2), o decizie cu forță obligatorie pentru a rezolva litigiul în cel mai scurt timp posibil, dar cel mult în termen de patru luni, cu excepția situațiilor excepționale. Statul membru în cauză cere ca toate părțile să coopereze pe deplin cu autoritatea națională de reglementare.

(2) Statele membre pot prevedea ca autoritățile naționale de reglementare să refuze rezolvarea unui litigiu printr-o decizie cu forță obligatorie, dacă există alte mecanisme, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la rezolvarea litigiului în timp util conform prevederilor din art. 8. Autoritatea națională de reglementare informează imediat părțile cu privire la aceasta. Dacă, în termen de patru luni, litigiul nu este rezolvat și dacă litigiul nu a fost prezentat în fața instanțelor de către partea care solicită reparații, autoritatea națională de reglementare adoptă o decizie obligatorie pentru rezolvarea litigiului în cel mai scurt timp posibil, dar în termen de cel mult patru luni.

(3) Pentru rezolvarea unui litigiu, autoritatea națională de reglementare adoptă decizii destinate să ducă la atingerea obiectivelor prevăzute în art. 8. Orice obligații impuse unei societăți de către o autoritate națională de reglementare pentru rezolvarea unui litigiu respectă prevederile din prezenta directivă sau din directivele specifice.

(4) Decizia autorității naționale de reglementare este pusă la dispoziția publicului, ținând totuși seama de cerințele de confidențialitate în afaceri. Părțile în cauză primesc o prezentare completă a raționamentelor pe care se bazează decizia.

(5) Procedura prevăzută în alin. (1), (3) și (4) nu împiedică nici o parte să aducă acțiunea în fața unei instanțe.

Articolul 21

Rezolvarea litigiilor transfrontaliere

(1) În cazul unui litigiu transfrontalier în domeniul care intră sub incidența prezentei directive sau a directivelor specifice și care apare între părți din state membre diferite, dacă litigiul este de competența autorităților naționale de reglementare din mai mult de un stat membru se aplică procedura prevăzută în alin. (2), (3) și (4).

(2) Orice parte poate supune litigiul autorităților naționale de reglementare în cauză. Autoritățile naționale de reglementare își coordonează eforturile pentru a găsi o rezolvare a litigiului conform obiectivelor prevăzute în art. 8. Orice obligații impuse unei societăți de către autoritățile naționale de reglementare în vederea rezolvării unui litigiu respectă prevederile din prezenta directivă sau din directivele specifice.

(3) Statele membre pot prevedea ca autoritățile naționale de reglementare să refuze de comun acord rezolvarea unui litigiu, dacă există alte mecanisme, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la rezolvarea litigiului în timp util conform prevederilor din art. 8. Autoritățile naționale de reglementare informează imediat părțile cu privire la aceasta. Dacă în termen de patru luni litigiul nu este rezolvat și dacă litigiul nu a fost prezentat în fața instanțelor de către partea care solicită reparații, și dacă oricare dintre părți cere acest lucru, autoritățile naționale de reglementare își coordonează eforturile pentru a găsi o soluție de rezolvare a litigiului conform prevederilor din art. 8.

(4) Procedura prevăzută în alin. (2) nu împiedică nici o parte să aducă acțiunea în fața unei instanțe.

Articolul 22

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet (comitetul privind comunicațiile).

(2) Dacă se face trimitere la prezentul alineat, se aplică art. 3 și 7 din Decizia 1999/468/CE în temeiul prevederilor din art. 8.

(3) Dacă se face trimitere la prezentul alineat, se aplică art. 5 și 7 din Decizia 1999/468/CE în temeiul prevederilor din art. 8.

Perioada prevăzută în art. 5 alin. (6) din Decizia 1999/468/CE este de trei luni.

(4) Comitetul își stabilește regulamentul de procedură.

Articolul 23

Schimbul de informații

(1) Comisia furnizează toate informațiile relevante comitetului pentru comunicații privind rezultatul consultărilor periodice avute cu reprezentanții operatorilor de rețele, cu furnizorii de servicii, cu utilizatorii, consumatorii, fabricanții și uniunile sindicale, precum și cu țările terțe și cu organizațiile internaționale.

(2) Comitetul privind comunicațiile, ținând seama de politica Comunității privind comunicațiile electronice, promovează schimbul de informații între statele membre și între statele membre și Comisie în ceea ce privește situația și evoluția activităților de reglementare privind rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Articolul 24

Publicarea informațiilor

(1) Statele membre se asigură de publicarea informațiilor actualizate privind punerea în aplicare a prezentei directive sau a directivelor specifice într-un mod care să asigure accesul ușor la aceste informații al tuturor părților în cauză. Statele membre publică un aviz în jurnalul oficial național în care se precizează modul și locul în care sunt publicate informațiile. Primul aviz se publică înainte de data de aplicare prevăzută în art. 28 alin. (1) al

doilea paragraf, după care se publică un aviz ori de câte ori se fac modificări ale informațiilor publicate.

(2) Statele membre trimit Comisiei câte un exemplar al tuturor avizelor în momentul publicării. Dacă este cazul, Comisia transmite informațiile comitetului pentru comunicații.

Articolul 25

Procedurile de revizuire

(1) Comisia revizuieste periodic modul de funcționare a prezentei directive și raportează Parlamentului European și Consiliului cu prima ocazie, dar nu mai târziu de trei ani de la data punerii în aplicare prevăzută în art. 28 alin. (1) al doilea paragraf. În acest sens, Comisia poate solicita informații de la statele membre, care sunt furnizate fără întârzieri nejustificate.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 26

Abrogarea

Următoarele directive și decizii se abrogă de la data punerii în aplicare prevăzută în art. 28 alin. (1) al doilea paragraf:

- Directiva 90/387/CEE,
- Decizia Consiliului 91/396/CEE din 29 iulie 1991 privind introducerea unui număr de urgență unic european²⁰,
- Directiva Consiliului 92/44/CEE din 5 iunie 1992 de punere în aplicare a furnizării unei rețele deschise pentru liniile închiriate²¹,
- Decizia Consiliului 92/264/CEE din 11 mai 1992 privind introducerea unui cod de acces comun în rețeaua telefonică internațională în Comunitate²²,
- Directiva 95/47/CE,
- Directiva 97/13/CE,
- Directiva 97/33/CE,
- Directiva Parlamentului European și a Consiliului 98/10/CE din 26 februarie 1998 privind aplicarea furnizării unei rețele deschise (ONP) pentru telefonie vocală și privind serviciul universal de telecomunicații într-un mediu competitiv²³.

---

²⁰ JO L 217, 06.08.1991, p. 31.

²¹ JO L 165, 19.06.1992, p. 27. Directivă modificată ultima dată de Decizia Comisiei 98/80/CE (JO L 14, 20.01.1998, p. 27).

²² JO L 137, 20.05.1992, p. 21.

²³ JO L 101, 01.04.1998, p. 24.

Articolul 27

Măsuri tranzitorii

Statele membre mențin toate obligațiile din legislația națională prevăzute în art. 7 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul) și în art. 16 din Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal) atâta timp cât o autoritate națională de reglementare nu prevede altfel conform art. 16 din prezenta directivă.

Operatorii de rețele publice de telefonie fixă care sunt desemnați de autoritatea națională de reglementare ca având putere mare pe piață în furnizarea de servicii și rețele publice de telefonie fixă conform anexei I partea I la Directiva 97/33/CE sau Directivei 98/10/CE sunt considerați în continuare „operatori notificați” în sensul Regulamentului (CE) nr. 2887/2000 până la finalizarea procedurii de analiză a pieței prevăzute în art. 16, după care nu vor mai fi considerați „operatori notificați” în sensul regulamentului menționat.

Articolul 28

Transpunere

(1) Statele membre adoptă și publică dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 24 iulie 2003 cel târziu. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la acestea.

Statele membre pun în aplicare aceste dispoziții de la 25 iulie 2003.

(2) Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Statele membre comunică Comisiei dispozițiile de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă și pe cele ale modificărilor ulterioare ale acestora.

Articolul 29

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Articolul 30

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 7 martie 2002.

Pentru Parlamentul European
Președintele
P. COX

Pentru Consiliu
Președintele
J. C. APARICIO

ANEXA I

Lista piețelor care trebuie incluse în recomandarea inițială a Comisiei privind piețele relevante de servicii și produse prevăzute în art. 15

1. *Piețe prevăzute în Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal)*

Art. 16 – Piețe prevăzute în cadrul de reglementare precedent în cazul cărora ar trebui revizuite obligațiile.

Furnizarea de conectare la și utilizarea rețelei publice de telefonie în locații stabilite.

Furnizarea de linii închiriate utilizatorilor finali.

2. *Piețe prevăzute în Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul)*

Art. 7 – Piețe prevăzute în cadrul de reglementare precedent în cazul cărora ar trebui revizuite obligațiile.

Interconectare (Directiva 97/33/CE)

inițierea apelului în rețeaua publică de telefonie fixă

terminarea apelului în rețeaua publică de telefonie fixă

servicii de tranzit în rețeaua publică de telefonie fixă

inițierea apelului în rețelele publice de telefonie mobilă

terminarea apelului în rețelele publice de telefonie mobilă

interconectarea liniilor închiriate (interconectarea circuitelor parțiale)

Acces la rețea și acces special la rețea (Directiva 97/33/CE, Directiva 98/10/CE)

acces la rețeaua publică de telefonie fixă, inclusiv acces dezintegrat la bucla locală

acces la rețelele publice de telefonie mobilă, inclusiv alegerea operatorului

Furnizare en gros de linii închiriate (Directiva 92/44/CEE)

furnizare en gros de linii închiriate către alți furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice

3. *Piețe prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2887/2000*

Servicii furnizate în bucle locale dezintegrate (cu pereche de fire metalice răsucite).

4. *Alte piețe*

Piața națională a serviciilor internaționale de roaming pe rețelele publice de telefonie mobilă.

ANEXA II

Criteriile care trebuie folosite de către autoritățile naționale de reglementare la evaluarea poziției dominante comune conform art. 14 alin. (2) al doilea paragraf

Două sau mai multe societăți pot avea o poziție dominantă comună în sensul art. 14, dacă acestea operează, chiar în lipsa unor legături structurale sau de alt tip între ele, pe o piață ale cărei structuri sunt considerate a fi propice producerii unor efecte coordonate. Fără să aducă atingere jurisprudenței Curții de Justiție privind poziția dominantă comună, este posibil ca o astfel de situație să apară în cazul în care piața satisface un număr de caracteristici precise, în special în materie de concentrare a pieței, transparență și alte caracteristici menționate mai jos:

- piață matură,
- creștere moderată sau stagnare a cererii,
- elasticitate scăzută a cererii,
- produse omogene,
- structuri de cost similare,
- părți de piață similare,
- lipsă de inovații tehnice, tehnologie matură,
- lipsa unui exces de capacitate,
- mari bariere la intrare,
- lipsa unei puteri de cumpărare compensatorii,
- lipsa unei concurențe potențiale,
- diferite tipuri de legături neoficiale sau de altă natură între societățile în cauză,
- mecanisme de ripostă,
- lipsă sau posibilitate redusă de concurență prin prețuri.

Lista prezentată anterior nu este exhaustivă, iar criteriile nu sunt cumulative. Această listă se vrea mai degrabă o ilustrare a tipurilor de criterii care ar putea fi folosite pentru a susține afirmații privind existența poziției dominante comune.